

КОМИСИЯ ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР

ПРАКТИКА

по прилагане на чл. 36, ал. 2, т. 5 от Кодекса за застраховането

С Протокол № 38 от заседание на Комисията за финансов надзор, проведено на 13.09.2005 г., е приета практика по прилагане на чл. 31, ал. 1, т. 5 от Закона за застраховането (отм.), като същата е отправна точка за тълкуване на посочената по-горе разпоредба, както и всички аналогични разпоредби, които касаят понятията, използвани в чл. 31, ал. 1, т. 5 от Закона за застраховането (отм.). С оглед възникнали изменения в нормативната уредба и необходимостта от допълване на приетата практика във връзка със задълженията на застрахователите за възстановяване на платени обезщетения по реда на чл. 5, от Вътрешните правила на Съвета на бюрата, Комисията за финансов надзор (КФН), на основание на чл. 9, ал. 1 от Закона за Комисията за финансов надзор, приема следната практика по прилагане на чл. 36, ал. 2, т.5 от Кодекса за застраховането (КЗ):

Съгласно чл. 36, ал. 2, т. 5 от КЗ комисията може да отнеме лиценза на застраховател, ако застрахователят неправомерно отказва плащане, плаща със закъснение или частично изискуеми и ликвидни парични задължения.

I. По смисъла на чл. 36, ал. 2, т. 5 от КЗ едно задължението е ликвидно, когато е установено по основание и размер, и е изискуемо, когато е настъпил падежът за неговото изплащане.

1. Ликвидни задължения са задълженията по:

1.1. влезли в сила решения и определения на съдилищата;

1.2. осъдителни решения на въззивните съдилища;

1.3. заповеди за изпълнение, по които застрахователят не е възразил по реда на чл. 414 от Гражданския процесуален кодекс (ГПК);

1.4. съдебно-спогодителни протоколи, както и извънсъдебни спогодби, сключени по реда на чл. 365 от Закона за задълженията и договорите;

1.5. съдебни решения и заповеди за изпълнение, издадени по реда на чл. 410 и сл. от ГПК, които подлежат или по които е допуснато предварително или незабавно изпълнение;

1.6. решения на арбитражните съдилища и сключените пред тях спогодби по арбитражни дела;

1.7. решенията, актовете и съдебно-спогодителните протоколи на чуждестранните съдилища, както и решения на чуждестранни арбитражни съдилища и сключени пред тях спогодби по арбитражни дела, които подлежат на изпълнение;

1.9. задължения, които застрахователят е признал с едностранно изрично волеизявление.

2. Изискуеми са задълженията с настъпил падеж.

В хипотезите, при които задължението на застрахователя следва да бъде изпълнено в определен срок, същото става изискуемо след изтичането на този срок.

Задълженията, произтичащи от предявени от потребители на застрахователни услуги претенции за изплащане на обезщетения, стават изискуеми след изтичане на предвидения в чл.107, съответно чл. 271 от КЗ срок за произнасяне по претенцията.

Задълженията, произтичащи от предявени от потребители на застрахователни услуги искания за получаване на откупна стойност по застраховка „Живот”, стават изискуеми след изтичане на предвидения в чл. 240 от КЗ срок за плащане.

Когато изпълнението на задължението не е скрепено със срок, същото става изискуемо с възникването му.

3. Задълженията на застрахователя към национално бюро, член на Съвета на Бюрата, или към кореспондент за уреждане на претенции по смисъла на чл.4.5 от Вътрешните правила на Съвета на Бюрата (Правилата), във връзка с отправени по реда на чл.5 от Правилата искания за възстановяване на платени обезщетения, са ликвидни и изискуеми след изтичане на двумесечния срок по Правилата. Тези задължения включват сумите, изплатени като обезщетения, лихви и разноски, както и разходите, във връзка с уреждането на претенциите. В случай, че между кореспондент, уредил претенцията, и застрахователя е уговорен по-кратък срок за възстановяване на платени обезщетения - задълженията стават изискуеми след изтичане на уговорения между страните срок.

4. Задълженията на застрахователя към Националното бюро на българските автомобилни застрахователи (НББАЗ) за плащанията, извършени от НББАЗ за сметка на застрахователя по силата на Правилата и Споразумението между националните бюра на застрахователите на държавите членки на Европейското икономическо пространство и други асоциирани държави, са ликвидни и изискуеми, след датата на извършване на съответното плащане от страна на НББАЗ.

5. Задълженията на застрахователя към НББАЗ за плащанията, извършени от НББАЗ за сметка на застрахователя като компенсационен орган към компенсационни органи на държави членки, са ликвидни и изискуеми, след датата на извършване на съответното плащане от страна на НББАЗ.

II. Формите на неизпълнение, които са релевантни за осъществяване на състава на нарушението по чл.36, ал.2, т.5 от КЗ, са:

2.1. отказ за плащане - изрично заявено или мълчаливо неизпълнение на задължението за плащане на ликвидно и изискуемо задължение.

2.2. забавено плащане - плащане след настъпване на падежа на задължението, респ. след покана в случаите, когато задължението не е скрепено със срок.

2.3. частично плащане - заплащане на ликвидното и изискуемо задължение на части, в нарушение на разпоредбата на чл.66 от Закона за задълженията и договорите, или заплащането на част от същото задължение.

III. Неизпълнението следва да е неправомерно.

Такава Неправомерност е налице, когато няма правни основания, по силата на които застрахователят може законосъобразно да откаже плащане, да забави плащането или да плати частично по предявеното спрямо него вземане по застрахователния договор. Правно основание за частично плащане би могла да бъде спогодба в този смисъл, а правно основание за забавяне на изплащане на изискуемото и ликвидно задължение би могла да бъде спогодба за отсрочване на плащането.

Посочената практика е приета с Протокол № 13 на заседание на КФН, проведено на 14 март 2014 г.